

BIVALY SZOMBATJA

1.

A sánta gondnok háromszor is megrázta az embert:

– Ébresztő! Hé, Bivaly! Világ lustája! Felkelni!

A fiatalember kinyitotta a szemét, és elmosolyodott:

– Hány óra van, Gyuri bácsi?

– Nem mindegy az? – nézett le rá az öreg. – Itt az ideje. Auf! A többiek már reggeliznek.

Bivaly felült, aztán kilépett a vaságyból. Megropogtatta ujjpereceit, nyújtózott. Az öreg a vetetlen ágyon ült, onnan nézte az erős, zömök, barna bőrű fiút. Cigaretta nyálazva morogta:

– Nem hiába akasztották rád annak a koszos igavonónak a nevét. Bivaly vagy te...

– Ne károgonj öreg – mondta a fiatalember, miközben szaporán öltözött a vasszekrényénél. – Inkább csinálja meg az ágyamat. Délben fizetek egy féldecit. Mára fizetés van. Apák napja...

Később az üzemi konyhán felhörpintette a bádogcsuporból a már kihűlt kávé. Papírt kért a szalonnához és a kenyérhez, miközben mosolyogva megkérdezte a kövér felszolgálólányt:

– Mit álmódott, Teruska?

– Gömbölyűt, oszt elgurult – válaszolt a lány kedvetlenül.

Bivaly a csomagot a munkaruha kabátzsebébe erőszakolta, és továbbrobogott. Ilyenkor nyáron a felazolás a szabadban volt, az iroda mellett egy girgány almafa tövében. Kecskelábú asztalt álltak körül a bányászok és várták, hogy a nevüket szólítsák. A névsorolvasás már tartott, mikor Bivaly odaért. Leült a cimborája, Tóni mellé. Ülve fogtak kezét.

– Mi van, Bivaly?

– Szombat, Tónikám. Egész nap. És fizu.

– Fekete Gyula – hallatszott az aknász hangja.

Bivaly felállt:

– Igen...

– A nyolcas számra mégy, az öreg Csonkával – folytatta az aknász. – A hetes erszékébe. Van ott egypár törött ácsolat. Kicszerélték. Szerszámot vigyetek magatokkal...

Az öreg Csonka már elindult. Bivaly Tónira nézett. Nem szeretett az öreggel dolgozni. Érti a szakmáját, de gyenge, beteges ember. Hívó volt valamikor. Nem lehet káromkodni mellette, és az öreg sokat beszél. És túl becsületes. Nem lehet vele jó pénzt keresni... Most valami szakszervezeti felelős. Bélyegeket árul...

A lejtakna előtt szó nélkül elvette az öregtől a fűrészt és a stangát. A fejszét nem adta ki a kezéből a vékony, idős ember. Félreálltak egy kicsit. Fáradt, sápadt emberek kapaszkodtak fel a meredek lejtőn, ki a napvilágra. Lámpájuk már alig pislákol. Az éjszakások.

– Jó szerencsét..., szerencsét..., szerencsét... – hallatszott a szapora köszönés. Íratlan törvény, hogy a leszállók köszöntik a kiszállókat.

Bivaly a lámpájával bajlódott. Kicsavarta az égőt, kiszúrta, odaveregette egy vascsőhöz, aztán belefűjt, mint valami sípba. Elhatározta, hogy ma rendbe hozza a lámpát. Nem fog mindig idegeskedni vele leszállás előtt. De aztán eszébe jutott, hogy ma szombat van, és elmosolyodott. Már tudta, hogy a lámpához hozzá sem fog nyúlni. Csak ma tartson ki, A lámpa vidáman égett.

Az öreg ránézett, mintha csak azt mondta volna, hogy na, gyerünk, aztán elindult lefelé. Úgy tűnt el a meredek lejtőn, mintha a bánya magába szippantotta volna.

Bivaly felnézett az égre. A szakadozott esőfelhőkön áttört a kelő nap erős

fénye. Talán jó idő lesz délután. Sütni fog a nap. Ma szombat van, és fizetés. Jó időnek kell lenni...

Szaporán lépegetett lefelé a hűvös aknában. Égő lámpája úgy csicsergett az erős huzatban, mint valami énekesmadár. Látta maga előtt az öreg lámpájának imbolygó fényét. Nemsokára utolérem – gondolta magában. Majd csak eltelik ez a műszak is. Délután randira megyek. Marikával. Elmosolyodott, meggyorsította lépteit. A stanga egyik végét eltartotta magától, hogy nekiérjen a támfáknak. Hallotta a szapora kopogást. Játsozott, mint gyerekkorában, mikor botot húzott végig a sűrű kerítésen.

2.

Igyekeztek a munkával.

Szombaton mindenki siet. Minél hamarabb végezni. Aztán kifelé. Megfürödni, átöltözni. Pihenni, szórakozni. Szombaton gyorsan telik az idő. Szaporán jár a kezük, a nyelvük, szaporábban ver a szívük. A szombat jó nap. A legjobb nap a héten. Még a vasárnaptól is jobb. Különösen jó, ha fizetés is van.

Igyekeztek a munkával. Az első ácsolatot könnyen kicserélték. Felakasztották a lámpát, és leültek enni. Bivaly az öreget figyelte, aki komótosan a térdeire rakta a börtarisznyát, kibontotta az újságpapírból a zsíros kenyeret, és hagymát tisztított hozzá. Kis papírcsomagot is kapart elő a tarisznya aljából. Megereszkedett, vizes só csillogott benne. A hagymának hosszú, zöld szára volt. Nem vágta le a zöldjét, mint az üzemi konyhán szokták. Ma reggel húzhatta ki a kertjéből az öreg. Fordítva ette. A zöldjével kezdte. Vágott belőle egy kisarasznyit, a sóba mártotta és rágni kezdte. Ahogy fogyott a zöld, úgy vágott egyre kisebb darabokat a hagymából. Fel sem nézett az öreg, mikor megkérdezte:

– Gyula, maga nem eszik?

– Nem, Sanyi bácsi. Nem vagyok kajás.

– Mit adtak a konyhán?

– Szalonnát. Füstöltet. De olyan, mint a pacal.

– Adok hozzá hagymát – és már nyújtott is egyet feléje. – Enni kell, mert nem lesz ereje.

Bivaly nem felelt. Nem is köszönte meg. Zavarban volt. Itt mindenki Bivalynak szólította, csak az öreg szólt hozzá a rendes nevéen. Hagymát adott neki. Furcsa érzés fogta el, és mintha hirtelen meg is éhezett volna.

– Gyula, maga árva, ugye?

– Az vagyok, Sanyi bácsi.

Szótlanul ettek. Az öreg zsíros kenyeret hagymával, és a zöldjénél kezdte. Bivaly szalonnát hagymával, de a zöldjét nem ette meg. Néha átnyúlt az öreg térdére, és belenyomta a hagymát a sóba.

Mikor végeztek az evéssel, Bivaly cigarettát dugott a szájába, és rágyújtott. Az öreg a térdén kisimított újságot olvasta. Bivaly nézte az öreg mozgó, betűző ajkát. Úgy tűnt neki, mintha dupla szája lenne. Az egyik, az eredeti, zsírosan fénylett, a másik lejjebb, illetve feljebb követte a száj vonalát, és szénporból volt. Nem is tudta, miért kérdezte meg:

– Sanyi bácsi, maga hívó volt, ugye?

Bivaly szerette volna a kérdést mindjárt visszaszívni. Az öreg ráemelte tekintetét, és hosszan, vizsgálóva nézte. Látta, hogy nem gúnyolódik. Halkan felelt:

– Az voltam, legény. Hívó. Baptista.

Bivaly megkönnyebbült, és gyorsan másra terelte a szót:

– Ír valami érdekeset az újság?

Az öreg nem válaszolt. Bivaly érezte, hogy kell még valamit mondania, ezért gyorsan hozzátette:

– Én csak az utolsó oldalt szoktam olvasni, ahol a sport van. A többi tele van politikával. Ilyen tárgyalás, olyan találkozó. Békés egymás mellett élés, villásreggeli meg mi minden. Szóval csupa politika...

Az öreg ránézett, összehajította az újságot, és visszatette a tarisznyába. Három-élű reszelőt vett elő, és nekiállt élezni a fűrész. Sírt a lába közé szorított acéllemez. Bivalynak megborzongott a háta. Kezébe vette a lámpáját, és vizet eresztett rá.

A lámpa mohón kortyolt, és erős, kékes fénnel felvillant. Az öreg abbahagyta a reszelést, és oldalt felpillantott a fiatalemberre:

— Láttam a múltkor a városban egy helyes fiatal lánnyal. Udvarol?

— Ááá... nem. — Bivaly elpirult. — Jencinek a menyasszonya. Sanyi bácsi talán emlékszik rá. Jenci, aki bevonult katonának.

— Aha.

— Na. Hát az övé. Csak én szoktam vinni szórakozni, amíg ő oda van. Így szól a megállapodás. Táncolni viszem, meg cukrászdába... Rém okos lány. Iskolába jár...

— Derék dolog — szólott az öreg, és tovább reszelt.

Sokáig nem szóltak, csak a fűrész sírt a reszelő alatt. Aztán az öreg felállt, lerázta nadrágjáról a csillogó reszelékport, és Bivalyhoz fordult:

— Pedig ideje lenne már megnősülni. Hány éves maga, Gyula?

Huszonhárom.

— Lakást is kapna. Most a fiatalok könnyebben kezdhetik az életet, mint az én koromban. Meg kell nőszülni, legény. Családot kell alapítani... Helyes kislány. Nagyon magához illik...

Bivaly, mikor látta, hogy az öreg nem viccel, megdöbbsent. Az öreg kimondta azt, amit ő nem mert bevallani magának. Hirtelen úgy érezte, hogy tennie kell valamit.

— Lemegyek üres csilléért, Sanyi bácsi.

— Jó. De siessen ám!

Bivaly megfordult, és elindult a szállítóvágat felé. Hallotta, hogy az öreg utána kiáltott:

— Ha megérkezett a deszka, kopogjon a csövön. Majd lemegyek segíteni.

Sietett, botladozott a sínpár között a talpfákon. Szigorúan maga elé nézett, de az esze másutt járt: Nagyon hozzám illik — ezt mondta az öreg. Mindig is irigyelte Jencit. Sohasem voltak igazi barátok. Marika miatt barátkozott Jencivel. Hármasban szórakoztak, de mindig egyedül ment haza a munkásszállásra, mert Jenci elkísérte a lányt. Nagyon rossz volt ilyenkor egyedül ballagni. Aztán, mikor Jenci megkapta a behívót, rábízta a lányt. A búcsúestről Marika meg Jenci hamarabb elmentek, ő meg Tónival és Imcsuval tovább ivott. Ekkor határozták el, ők hárman, hogy minden fizetéskor küldenek Jencinek egy-egy százast. Kipótolni a kis zsoldot. Aztán később Tóni, szegény, a fogatlan Tóni, visszaköltözött a munkásszállásról a feleségéhez. Imcsu technikumba került. Egyedül maradt. Levelezett Jencivel, és hűségesen vigyázott Marikára. De hát, lehet úgy vigyázni egy szép lányra, hogy ne szeressen belé az ember? Csupa izgalom volt mindig, mikor a találkára ment. Új ruhát, inget, nyakkendőt, karórát vett. Gondosan borotválkozott, és bicskával tisztogatta körmeit. Félt a találkozástól, mégis mindig sietett a lányhoz. Ma szombat van. Ma hatkor találkoznak a cukrászdában, utána táncolni mennek a vasasok klubjába. Ma biztosan jó idő van. Biztosan süt a nap.

Leért a szállítóvágatra, ahol néhány gyenge fényű villanylámpa világított és himbálózott a szignadrótra felakasztva. Fiatal, fürge fiúk hajladoztak a csörömpölő csillék között. Fülét elöntötte a szállítás zaja.

— Jókora jöttél — kiáltott az egyik csillés. — Megérkezett a deszkátok. Gyere, kiváltjuk.

Meghúzta a szignadrótot. A szállítás hirtelen leállt, a csillék mozdulatlanul nyugodtak. Csak a hosszú drótkötél himbálódzott, nyújtózott zajtalanul. Bivaly gyorsan odaugrott a csilléhez, csupasz mellét és szőrös arcát odaszorította a rozsdás vaslemezhez. Forró volt a csille oldala, szinte süttött. Ontotta magából a meleget. Bivaly ujjongva felkiáltott:

— Jó idő van kint! Süt a nap! Hallod, cimborá? Süt a nap!

A csillésfiú bólintott. Összemosolyogtak.

Az ereszkében kínlódva tolta felfelé a csillét. Átkozottul nehéz ez a bükkfa-deszka — morfondírozott magában. Kopogni kellett volna a csövön az öregért. De ha már nekiindult, feltolja egyedül. Csak egy pillanatra állt meg. Sisakos fejét neki-támasztotta a csillének, két kezével a sínkoronát markolva, előre taszította a csillét.

Olyan mélyre görnyedt, hogy a talpfa alól felfröccsenő sár izzadó arcába csapott. Érezte, hogy ropog a foga alatt a vizes homok. Köpött egyet, és lihegve suttogta:

– Az istenfáját! Azért sem állok meg!... Kint süt a nap. Szombat... Fizetés... Marika...

Mikor fűrészelték, Bivaly fütyörészni kezdett. Az öreg megállt a munkával, megtörölte homlokát, és rászólt:

– Ne fütyüljön, Gyula. Itt nem lehet...

Bivaly dühös lett, megrántotta a fűrész. Az éles, sokfogú szerszám kiugrott a vajatból, és felszakította Bivaly húsos hüvelykujját.

– Az istenit! – szisszent fel.

– Ne káromkodjon – szólt ismét rá az öreg.

Bivaly szájába dugta vérző ujját, megszívta, majd kiköpött:

– Ne fütyörésszen, Gyula! Ne káromkodjon, Gyula! Mit papol nekem állandóan! Mi maga? Prédikátor?

Az öreg nyugodtan nézett rá:

– Ne ordítson, inkább kösse be.

Bivaly koszos zsebkendőt terített a sebre, de nem tudta egy kézzel bekötni. Az öreg szorította meg a kötést.

– Nem fáj?

– Nem!

– Nem túl szoros?

– Nem!

Szótlanul fűrészelték tovább. Bivaly a fűrész nézte. Meg a két kezét, ami mozgatta. Az öregét meg a magáét. Fanyarul mosolyogva megszólalt:

– Jól kiélezte, öreg, ezt a fűrész.

A másik ránézett, de nem szólt.

A fűrész egyenletesen járt oda-vissza.

3.

Mikor kiértek az aknán, a napfény Bivaly szemébe vágott. Nagyokat szippantott a friss levegőből.

Süt a nap! Szombat van! Fizetés!

Meg kellene mosni a csizmát, meg kellene reperálni a lámpát, meg kellene fürdeni, átöltözni. De nem! Első a pénz!

Már az irodánál járt, mikor eszébe jutott az öreg. El sem köszönt tőle. Visszanézett. Az öreg az akna szájánál beszélgetett valakivel. Bivaly megrántotta a vállát, és továbbment.

Az iroda előtt sorban álltak a bányászok a fizetésért. Bivaly elment mellettük, de rászóltak. A lehangosabban egy fiatal csilléfiú követelte, hogy álljon a sor végére.

– Ide figyelj, öcsikém! – szólt rá Bivaly. – Én neked nem vagyok játszópajtásod. Én neked nem vagyok Bivaly. Én neked Gyula bácsi vagyok. Megértetted? Szórakozz a nagymamáddal.

A fiú ijedten nézett rá, a többiek szótlanul figyelték. De aztán kirobbant belőlük a nevetés. Bivaly is elnevette magát. Legyintett, aztán belépett az irodába.

Amíg rákerült a sor, a boglyas, agyonfestett, állapotos pénztárosnőt nézte. Ennek már az ujjai is dagadnak – morfondírozott magában, és elképzelte, hogy az üjszülött is ilyen viharfrizurás, csuparúzs, nagy hasú gyerek lesz. Kapkodva írta alá a fizetési listát, a borítékból számolatlanul gyúrte zsebre a pénzt.

Mikor a fürdőben leszedte sérült ujjáról a zsebkendőt, a seb újra vérezni kezdett, de nem törődött vele. Csak akkor sziszegett, mikor a szappan csípni kezdte. Gyorsan lemosdott, aztán sokáig engedte magára a hideg vizet. Megtörülközött, és csak úgy pucéran végigfutott a kövön.

Frissen mosott inget vett magára és az új ruháját. Öltözködés közben énekelni kezdett:

– Csoóó, csoóó, bambinoóó...

A zoknit húzta, mikor a gondnok bebicegett:

– Úgy ordítasz, hogy elijeszted még a zsenge fát is.

— Csak énekeltem, Gyuri bácsi — nevetett Bivaly.
 — Azért a hajad megtörülhetted volna. Csupa víz.
 Bivaly tovább nevetett. Mikor felhúzta a cipőt, mind a ketten azt nézték.
 — Hát ez nem megy — mondta a gondnok. — Új ruha, csámpás cipő.
 — Úgy gondolja, Gyuri bácsi?
 — Úgy.
 Nézegették az elnyűtt cipőt még egy darabig, aztán a gondnok kibökte:
 — Vehetnél egy új szandált. Van rá pénzed.
 Bivaly ránézett:
 — Úgy gondolja, Gyuri bácsi?
 — Úgy — és kacsintott az öreg.
 Bivaly lerohant a boltba. Kért egy pohár sört és egy pár szandált. Leült egy zöldségládára, ivott a sörből, és próbálgatni kezdte a szandálokat. Sörös korsóval a kezükben körülállták a bányászok, és nevetve biztatták.
 — Patkó kell neked, nem szandál!
 — Ezt a csauszínút vedyed!
 — Fuszeklit is vegyél hozzá. Nájlont!
 — Meg mindjárt egy jeggyűrűt is.
 Bivaly felnézett. Homlokáról egy kövér izzadságcsepp gördült a szeme sarkába. Felhajtotta a sörét, és rámutatott az egyik szandálra:
 — Ezt viszem.
 A munkásszállás előtt leült a forró cementlépcsőre. Levette a régi cipőt, a használt zoknit, és az újat húzta a lábára. Az árnyékáról vette észre, hogy a gondnok felette áll.
 — Ez jó lesz — hallotta a hangját.
 — Úgy gondolja, Gyuri bácsi?
 — Úgy... Hanem be kell kötni az ujjad, mert vérzik. Gyere, majd én bekötöm. Igaz, hogy nem szabályos az elsősegélyládából, de hát...
 Bivaly felállt, és utánament. Lábán nyikorgott az új szandál, kezében vitte a csámpás cipőt.

4.

Kilépett a kis postahivatalból, és elindult. Egy dombot kell megmászni, a másik oldalán megvárni az autóbust, hogy a városba jusson az ember.

A dombtetőn megállt, leterítette a fűre zsebkenőjét, és ráült. Fulasztó meleg volt, nagy csönd. Távolabb egy gyerek lustán mászott a fára. Bivalynak úgy tűnt, mintha egy roppant erő húzná lassan felfelé. A magas fűben lánygyerekek hajladoztak színes szoknyaikban. Piros, kék, fehér, sárga, rózsaszín ruhájukban olyanok voltak, mintha nagy, színes virágok imbolyognának, himbálóznának a szélben.

A távolban, a műúton meglátta a közeledő buszt. Felállt, zsebregyűrte a zsebkenőt, és lefutott a megállóhoz. Futás közben jutott eszébe, hogy nem is ebédelt.

A cukrászda előtt, a sarkon, vett egy csokor virágot. Bal kezébe fogta, hogy a lány lássa majd bekötött ujját. A kirakatüvegben megnézte magát, megigazította nyakkendőjét, és belépett a cukrászdába. Szeme nehezen szokta meg a félhomályt, de biztosan ment a sarokasztal felé, ahol a lány várni szokta. Hirtelen megállt. Az asztalnál ketten ültek. Marika mellett ott volt Jenci is, katonaruhában. Mosolyogtak.

— Bivaly! — állt fel a katona, és átölelte. Bivaly érezte testén Jenci szorítását, és a válla fölött a mosolygó lányt nézte.

— Bivaly! Öreg cimborám! — lelkendezett Jenci — gyere ülj le —, és székét húzott alá.

Bivaly elpirult. Úgy érezte, mintha rajtakapták volna valami titkos találkán, mintha a barátja beelátna. Sérült ujjá és homlokán egy ér lüktetett, az új szandál szorította. Gyorsan átadta a virágot a lánynak. Marika beleszagolt a virágcsokorba.

— Nekem hoztad?

— Neked.

Egymásra néztek. Jenci sört töltött a poharakba, és az előbbi hangnemben folytatta:

– Szabadságra jöttem. Három napra. Hallod, Bivaly? Három napra.

– Miért nem írtad meg? – nézett most már a barátjára Bivaly.

– Megírtam... Marikának.

– Ja? ...

– Jutalomszabadság!

Bivaly nagy lélegzetet vett, és felemelte a poharat:

– Hát akkor ezt megünnepeljük. Sörrel ugyan nem szokás koccintani, de a barátságra lehet.

Ittak. Bivaly a pohár homályos üvegén keresztül nézte Marikát. Az üveg eltorzította, csúffá tette a lány mosolyát. Bivaly gyorsan letette a poharat. Már tudta, hogy el kell mennie. Mondott valami kifogást, elköszönt. Fájt neki, hogy nem nagyon tartóztatták.

Az utcasarkon megállt a virágáros előtt. Nézte a virágokat, érezte az illatukat. A virágillatból csak az első szippantás bódító – morfondírozott magában. – Csak az első szippantás érdekes, azután megszokja az ember. A virágáros asszony egy csokrot nyújtott feléje, és mosolygott. Bivaly hirtelen dühös lett. Köpött egyet, és elindult az utcán. Úgy érezte, hogy az új szandál nemcsak a lábát, hanem a szívét is szorítja. Egyre gyorsabban emelgette a lábait, egyre jobban sietett. Néha nekiment valakinek, és elkáromkodta magát. Egészen az „Aranykapcáig” átkozódott:

– Hát ezért készültem én? – és megoldotta a nyakkendőjét.

– Virágot vettem? – és lerántotta ujjáról a fehér kötést.

– Új szandál kell nekem? – és belerúgott egy jókora dinnyehéjba.

– Cukrászda kell nekem? – és belépett a bűdös, koszos ivóba.

Egy fél deci kevert, egy korsó sör. Így ittak. Ez biztos recept.

Bivaly idősebb, vékony ember mellett ült egy nagy hordón. Winkler úr valamikor borbély volt, most gépkezelő a bányában. Aktatáskájában mindig magával hordja az ollót meg a beretvát. Bárhol, bármikor megnyír, megborotvál bárkit. Fillérekért. A bányában, a szivattyú mellett is. Állandóan részeg, és állandóan zöld svájcisapkát visel. Kétszer volt már elvonókúrán, de mit sem használt neki. A fizetését csak a feleségének adják ki.

Ittak. Winkler úr elmondta, hogyan államosították üzletét, és ezzel fejezte be:

– Ne nősülj meg, Bivaly. Érted? Soha ne nősülj meg.

Bivaly nem figyelt rá. A maga gondolataival volt elfoglalva. Néha az órájára nézett. Még mindig a cukrászdában vannak – gondolta magában. – de lehet, hogy már átmentek a vasasokhoz táncolni.

Bivaly újra hozta a négy poharat. Kettő kicsit, kettő nagyot.

– Ne nősülj meg, Bivaly – motyogta Winkler úr, miközben koccintottak. Bivaly ránézett, és mivel azt hitte, hogy viccel az öreg, elmosolyodott. Illendőségből. De aztán megint komoly lett.

Sokszor megjárta az utat a hordótól a pénztárig, onnan a pultig, s vissza a hordóig. Ittak. Szabályosan, tempósan, szakadatlanul. Winkler úr nekitámasztotta zöld svájcisapkás fejét a falnak, és elaludt. Szeméből könny szivárgott. Bivaly még nem teperte le az ital. Magában állandóan azon gyötörődött, hogy *ők* mit csinálnak? Most biztosan táncolnak. Vagy talán sétálnak és fogják egymás kezét? Leugrott a hordóról, és a nyitott ajtóhoz lépett. De az utca üres volt és sötét. Csak egy gazdátlan, szamaras kocsi álldogált a villanypózna tövében. Visszaült a hordóra, lehajtotta a soron következő fél decit és a sört, és megrázta a mellette levő karját:

– Igyon, Winkler úr, hiszen szombat van, és fizetés!

– Szombat, szombat – motyogta a borbély, és megragadta a poharat. – Szombat van, de ne nősülj meg soha sem. – Lehajtotta a szeszt.

Mikor Jenci egy idősebb, barna, agyonfestett nővel betért az italboltba, Bivaly lecsúszott a hordóról, eléjük állt.

– Beszívtál, Bivaly – mondta mosolyogva Jenci, és átölelte a nő vállát.

– Mi közöd hozzá?

– Semmi. Iszol valamit? – és a pénztárhoz fordult.

– Nekem te ne fizess – sziszegte Bivaly, és maga felé fordította a katonát.

– Marikát hol hagyta?

Jenci ismerte a barátját. Gyorsan pénzt dugott a nő markába, és a pénztárhoz küldte. Bivalyt a hordóhoz húzta. Csak ott válaszolt.

– Hazakísértem.

– Miért?

– Csak.

– Miért küldted haza? – kiáltott most már Bivaly. – Ma szombat van! Szombaton táncolni szokott!

Jenci meghökkenett, de aztán ő is kiabálni kezdett:

– Mit követelődzöl? A te menyasszonyod, vagy az enyém? Csak nem gondolod, hogy az első szabad estémet egy szüzikével fogom eltölteni?!

Bivalyt meglepte a kijelentés és a hang. Sokáig nem tudott szólni, csak erőlködött. Nem tudta világosan, csak érezte, hogy most Jenci elrontotta a lány szombatját. Megmarkolta a katonán a lemerdzseket, és úgy sziszegte:

– Tudod, mi vagy te? Te egy csirkefogó vagy! Rongyember vagy! Ma szombat van. Marikának ma táncolni kell!

– Bivaly, ne hülyéskedj – szólt ijedten Jenci.

– Nem hülyéskedek – mondta fojtott hangon Bivaly, és arcul csapta a katonát. Feldöntött egy útjába került széket, és a kijárat felé támolygott.

A pofon nem volt nagy, gyorsan napirendre térek fölötte az italboltban.

Jenci szégyellte magát, dühös volt. Bivaly után akart menni, de a nő megfogta a karját. Néhány szendvicset hozott a pulttól, és etetni kezdte a katonát. Jenci utálkozva fogadta el a pirosra festett, hosszú körmű ujjak közül a szendvicstarabokat.

Mikor Bivaly visszatért, az italboltban csend lett. Jenci feléje fordult. Sokáig farkasszemet néztek. Bivaly szólalt meg. Hangja nyugodt volt, mintha bele-törődött volna mindenbe:

– Csirkefogó vagy. Rongyember.

A hordóról felnyalabolta a részeg borbélyt, és magával vonszolta. A kijáratról visszaszólt:

– Hát, csak ezt akartam mondani neken... Jenci.

A katona hangosan elkáromkodta magát, és kisietett az italboltból.

Bivaly már messze járt. Jobb kezével a részeg borbély hónalját markolta. A völgyben feltűntek a bánya fényei. Megálltak. Bivaly cigarettát dugott a borbély szájába, és ő is rágyújtott. Hűvös északi szél oltotta el az égő gyufaszálat. Néhány kövér esőcsepp csapódott az út porába.

Bivaly ránézett világítós számlapú karórájára. A szombat utolsó óráját élte.

Winkelbauer Pál: Elefánt